

БОРЂЕ ВАСИЋ, МУЗИЧАР

ПРИСКА ДЕПНЕРИНГ

УЖИЧКА ЛЕГЕНДА

ШВАЈЦАРСКА
УЛАЖЕ У УЖИЦЕ

www.uzickanedelja.rs

УЖИЧКА НЕДЕЉА

15. 8. 2018. БРОЈ 992

ИЗЛАЗИ СВАКЕ ДРУГЕ СРЕДЕ

75 ДИНАРА

И ОВОГ АВГУСТА ОДРЖАНА ПУЗИЈАДА

8

БРОЈЕВА
ДО 1000

343

АЛО!!!

ДАНА У ОСТАВЦИ!!!

НИЈЕ БАШ НЛО, АЛИ МОЖЕ ДА ПРОЂЕ...

ЗАИГРАЛА МЕЧКА У ТУНЕЛИМА!

impol
Aluminium Industry
Impol - Seval
www.seval.rs

Jedinstvo
www.mppjedinstvo.co.rs

JEDINSTVO-METALOGRAĐNJA o.o.
Livnica Požega d.d.a.

Швајцарска подршка енергетској ефикасности у Србији

Пројекат енергетске ефикасности и управљања енергијом у општинама у Србији финансира Влада Швајцарске Конфедерације, а заједнички га реализују Министарство рударства и енергетике Републике Србије и Државни секретаријат за економске послове Швајцарске Конфедерације (СЕЦО). Пројекат се реализује у складу са циљевима Швајцарске стратегије сарадње са Србијом за период од 2108. до 2021. године. Три главне области које покрива Швајцарска стратегија сарадње су управљање, економски развој и запошљавање, као и одржива енергија и општински градови. Швајцарска подршка Србији у овим областима прати приоритете Владе Републике Србије на националном и локалном нивоу. За област одрживе енергије, унутар које се овај пројекат спроводи, одређено је 14 милиона евра.

Крајем јуна у Београду је званично најављен почетак трогодишњег „Пројекта енергетске ефикасности и управљања енергијом у општинама у Србији“ којим је предвиђена санација више од двадесетих јавних објеката у два града и две општине. Пројекат који финансира Влада Швајцарске реализоваће Министарство рударства и енергетике Републике Србије у партнерству са Државним секретаријатом за економске послове Швајцарске Конфедерације (СЕЦО). Ужице је једна од четири локалне самоуправе које су изабране за учешће у пројекту.

О овој значајној подршци швајцарске владе у области енергетске ефикасности разговарали смо са госпођом Приском Депнеринг, заменицом директорке Швајцарске канцеларије за сарадњу.

У оквиру теме енергетске ефикасности можете ли нешто више да нам кажете о томе каква је пројекат у питању?

Општи циљ Пројекта енергетске ефикасности и управљања енергијом у општинама у Србији (МЕЕМП) је унапређење управљања енергијом и енергетском ефикасношћу у четири локалне самоуправе и јавним објектима у њима и, где је то потребно, увођење обновљивих извора енергије. У питању су Крушевац, Ужице, Параћин и Врбас. Дугорочно гледано, пројекат ће допринети смањењу емисије угљен-диоксида на националном нивоу, као и подизању свести о важности енергетске ефикасности кроз смањење утицаја климатских промена и примену обновљивих извора енергије.

Пројекат се састоји од три компоненте. Прва се односи на јачање система управљања енергијом у локалним самоуправама путем увођења методологије међународно признате Европске енергетске награде. Другу компоненту чине грантови за санацију јавних објеката у циљу повећања њихове енергетске ефикасности. Јачање институционалних и про-

фесионалних капацитета релевантних актера на националном и локалном нивоу представља трећу пројектну компоненту.

Резултати пројекта треба да буду успешна санација јавних зграда у Крушевцу, Параћину, Ужицу и Врбасу, повећани капацитети стручњака у општинама, те побољшање начина рада и одржавања. Четири локалне самоуправе увешће Европску енергетску награду (ЕЕА), као систем подршке енергетском менаџменту. Оне ће поднети захтев за добијање Европске енергетске награде, која представља признање за остварене резултате.

Ко финансира спровођење пројекта? Какве су обавезе ових

санацију, било кроз читаче енергије или рачуне о потрошњи електричне енергије. Било је важно да се у пре спровођења пројекта сагледа какво је почетно стање како би након пројекта могли јасно да се сагледају остварени резултати, да се види до какве је квалитативне промене дошло на плану енергетске ефикасности. Додатно, локалне самоуправе имале су обавезу да оформе енергетске тимове који ће заједно са осталим партнерима спроводити пројекат. Један од циљева пројекта је управо унапређење локалних капацитета у овој области и зато нам је било важно да се у Ужицу, Крушевцу, Врбасу и Параћину обезбеде људски ресурси који ће и у наред-

ЕВРОПСКА ЕНЕРГЕТСКА НАГРАДА

Награда је створена у Швајцарској 1988 године у сарадњи са локалним самоуправама, а данас се примењује у земљама попут Италије, Француске, Немачке и Аустрије. Она представља инструмент за надгледање енергије на локалном нивоу и алат за управљање којим општине и градови спроводе националне циљеве у области енергије. Методологија награде подразумева шест области које се прате и анализирају, од јавног превоза, снабдевања и одлагања па до интерне организације у локалним самоуправама које се процењују у контексту енергетске ефикасности. Данас се методологија награде примењује у скоро 15-00 градова у 11 земаља.

општина и градова укључених у пројекат? Колико јавних објеката је планирано да се реконструише?

Швајцарска финансира пројекат са 8 милиона евра, док ће четири локалне самоуправе учествовати са око 20% средстава у инфраструктурној компоненти која се односи на санацију 23 јавна објекта, углавном школа и вртића.

Локалне самоуправе имале су обавезу да обезбеде начин праћења потрошње енергије у јавним објектима који су превиђени за

ним годинама моћи да се ефикасно баве питањем енергетске ефикасности на локалу.

Можете ли да за наше читаоце да кажете пар детаља који се односе на спровођење пројекта у Ужицу? Колика је вредност пројекта у нашем граду и који објекти су у плану за санацију?

Ужице ће бити укључено у све три компоненте пројекта, тако да ће добити подршку за унапређење управљања енергијом и увођење Европске енергетске награде, као и јачање институционалних и професионалних капацитета.

Швајцарска подршка за Ужице у оквиру инфраструктурне компоненте износи око 1.400.000 евра, док локална самоуправа учествује са нешто мало мање од 280.000 евра. Планирано је да се у оквиру опредељеног буџета санирају следећи објекти:

- 1) Предшколска установа „Полетарац“
- 2) Основна школа „Нада Матић“ (главна школска зграда)
- 3) Основна школа „Алекса Дејовић“ у Крвавцима
- 4) Основна школа „Миодраг Миловановић Луне“ у Карану
- 5) Основна школа „Нада Матић“ у Гостиници
- 6) Основна школа „Алекса Дејовић“ у Злакуси.

Да ли се планира праћење и контрола како се троше средства током спровођења пројекта?

Сви пројекти које финансира Влада Швајцарске имају развијен систем праћења и контроле како се средства троше. Овај систем подразумева учешће и улогу свих актера на пројекту. У случају „Пројекта енергетске ефикасности и управљања енергијом у општинама у Србији“ то су локални корисници пројекта, јединица за спровођење пројекта у Министарству рударства и енергетике Владе Републике Србије, Швајцарска канцеларија за сарадњу у Београду, наш консултантски конзорцијум и наша централа у Берну.

Швајцарска канцеларија за сарадњу, као интегрални део швајцарске амбасале у Београду, директно је одговорна швајцарском парламенту за утрошак средстава на пројектима и програмима који се спроводе. У нашем годишњем извештају ми извештавамо о резултатима свих пројеката које Влада Швајцарске подржава у Републици Србији, тако да ћемо редовно извештавати и о овом.

Да ли је пројекат већ почео да се спроводи и где?

Пројекат је започет истовремено у све четири локалне самоуправе и припремни радови су у току. Крајем јуна одржана је једнодневна конференција у Дому посланика у Београду којом је и званично објављен почетак пројекта.

ДУЊА ЋЕНИЋ – ВЕЋНИЦА ЗА ЕКОЛОГИЈУ

Швајцарци финансирају енергетску ефикасност

- Пројекатом енергетске ефикасности обухваћено је седам објеката: пет школа и вртић, као и одељење психијатрије у ужичкој болници -

Осарадњи са Швајцарском канцеларијом за сарадњу (СЦО) и Града Ужица о програму енергетске ефикасности већница за екологију Дуња Ћенић каже да је тај програм финансиран од стране Швајцарског секретаријата за економске послове (СЕКО), са 1,5 милиона евра и 250.000 евра Града Ужица у прављењу пројекта.

Програм је започет још 2013. године. У почетку је укључивао 45 градова из Србије, а касније, селекцијом, остало је око 15 градова и општина. Након следеће селекције остало је четири града и то Параћин, Крушевац, Врбас и Ужице. Тај програм у себи има краткорочне и дугорочне циљеве. Дугорочни циљ јесте побољшање укупне енергетске и климатске теже уопште корисника градских и националних јавних објеката, односно смањење емисије угљендиоксида. Када говоримо о неким краткорочним циљевима, то је побољшање енергетског менаџмента у самом граду и општини. Ми као град, због загађености ваздуха, поклањамо доста пажње енергетској ефикасности, а моје лично мишљење је и економске уштеде, које нису занемариве. Улагања у тај наш пројекат неупоредиво су мања него што улаже Швајцарска канцеларија – рекла је Дуња Ћенић.

Она каже да је улагање у мере енергетске санације и енергетске ефикасности одабрани су студијом из 2015. године.

Овај је пројекат започет знатно раније, али је био у фази миновања и зависио је управо од Швајцарског секретаријата. Они су имали застој у том програму 2015. године до 2017. године, а крајем 2017. године потписан је уговор између Министарства ру-

дарства и енергетике и Швајцарца. Након тога смо почели да развијамо пројекат мало детаљније и они су ангажовали своје консултанте на свакој компоненти засебно. Значајно је да онај ко управља нашим системима има праве информације и да буде упућен у потрошњу енергије. Имали смо ситуације претходних година, не само наш град, већ и остале општине и градови, да у школама и вртићима грејање буде укључено и када не раде. Запослени који управљају потрошњом енергије једна су од најбитнијих ставки, као и корисници.

Тадашњим прелиминарним студијама одабрало се неколико објеката којим ће се примењивати ове мере. Тадашњим визијама самих донатора ишло се ка томе да се гледа највећи број корисника објекта у који ће се улагати и да мере, које се раде, буду усмерене на школске и предшколске објекте. У наших седам објеката налази се шест објеката школске и предшколске установе и један објекат је одељење психијатрије Опште бол-

нице Ужице. Од школских установа су: ОШ „Нада Матић“ матична школа и одељења ове школе у Гостиници, затим одељења у Крвавцима и Злакуси ОШ „Алекса Дејовић“ из Севојна и ОШ „Миодраг Миловановић Луне“ у Карану, као и вртић „Полетарац“ на Царини. Поред мера енергетске ефикасности предвиђене су и замене енергената, односно изградња нових котларница где не постоје или модификација и конвертовање начина грејања у оним објектима који имају своје котларнице. Врло је значајно улагање у сеоске школе, како се родитељи не би се излагали додатним трошковима путовања у градске школе – рекла је наша саговорница.

С обзиром да је пројекат из 2015. године, према речима Дуње Ћенић, за то време је дошло до промена у самим школама, као и повећање цене радова.

Вредност саме инвестиционе компоненте пројекта била је око 1,5 милиона евра, од чега је учешће града око 250.000 евра кроз израду пројектне документације. Тим процењеним средствима предвиђено је да се одраде све предвиђене мере. Међутим, како су се цене мењале, морали смо да урадимо додатне измене у радовима и да направимо приоритете, а они су дали нове предлоге. Али, отом-отом, то ће показати пројекти који су сада у припреми. Оно што је била обавеза Града је да се уради пројектна документација за све објекте и управо је припрема јавне набавке за израду пројектне документације. Након тога, консултантни дају зелено светло и следи расписивање за извођење радова и то ће радити Швајцарци. До 2019. године ући ће се у реализацију самих радова – рекла је Ћенићка.

З. Г.